

Savaitinis laikraštis
ŽVAIGŽDĖ
 išeina kas Pėtynčia.
 Kaštuoja ant metų \$2.00,
 Lietuva 3 rub., Susivien.
 L. R. K. A. sąnariams \$1.50.

APVAIRINĖJŲ PIRKES:
 10 dienų vienk. \$0.50
 1 mėnu ant mėnesio 1.50
 6 mėn ant vią metų 15.00

Korespondencijas ir pinigų
 siunčiant reik adresuoti:
ZVAIGŽDE, Shenandoah, Pa.



The Lithuanian Weekly
"ZVAIGŽDĖ" --- THE STAR
 published every Friday at 15 West
 Oak St., Shenandoah, Pa., by Lithuanian Catholic Publishing Co.,
 Rev. A. Mickas, Pres. and Sec'y.
 J. Skirnas, Treas. and Editor.

Subscription \$2.00 a Year to
 members of "R. G. A. of A." \$1.50

Rates of Advertising:
 One inch once \$ 0.50
 One inch one month 1.50
 One inch per year 15.00

All communications must be addressed:
ZVAIGŽDE, Shenandoah, Pa.

OFFICIAL PAPER OF LITHUANIAN
 R. C. ALLIANCE OF A.

Savaitinis katalikizkas laikraštis, Organas Susiv. Lietuviu R. Kataliku Amerikoje

Entered at second-class matter Dec. 12, 1905, at the Post Office at
 Shenandoah, Pa., under the Act of Congress of March 3, 1879.

Nr. 14

SHENANDOAH, PA., 3 D. BALANDZIO (APRIL) 1908 M.

Metai VIII



A. a. Profesorius Kun. Kazys Jaunius,

didžiausias lietuviu kalbos žinovas ir kalbotyrius, miręs dideliame varge Peterburgo priemiestyje. Kaip mokslininką jį gerbė viso svieto mokintai vyrai, kaip tėvymelių visi jo tautiečiai pripažino ir... leido jam apleistam numirti prasčiausioje Peterburgo dalyje, nes tėvynės duonos, nei šiltesnės vietelės neužteko. Mat kaltas buvo pats kun. Jaunius, ką apie Lietuvą rūpindamasis, į giliausius mokslus įsikibęs nesugebėjo pats sau geros gužtos suvyti, perdaug pasitikėjo ant tautiečių geros širdies.....

Jau neturime kun. Jaunius.

Amerikos lietuviu didžiama gal jau žino, kokia nelaimė patiko mūs šali, Pereitame „Zvaigždės“ numeryje buvo juodomis raidėmis pažymėta graudi telegrama iš Lietuvos, kad netekome vieno darbčiausių savo tautiečių kun. profesorius K. Jaunius.

Kuomi buvo kun. Jaunius, berelkalinga minėti. Kiekvienas lietuvis jei ne skaitė, tai bent iš kitų lūpų girdėjo apie mūs kalbos didį žinovą ir tyrinėtoją. Ne jo veikalai nė rūpi man šioje gėlio dienoje; jie žinomi plačiai lietuviams, ir mūs tėvynės istorijoje kun. prof. Jaunius vardas amžinai blizgės.

Krūtinę perdėdis man skausmas gniauzia, galėsio sąsaras vilgo blakstienas. Noriu vien tik sugelsti širdį išlieti. Kun. Jaunius jau nebetekom.

Viena mūs neskaitytųjų zvaigždžių Lietuvos padangės užgoso.

Kodėl? Ar kun. Jaunius buvo toks senas, kad nukeliau įšiekoti amžino pasilios?

Ne, jis buvo žydinčiame savo amžiuje, vos bebaigęs šeštą Viešpaties kryželį.

Tai buvo žiedas, savo dvasišku spėku pačiame subrendime ir jis nuvyto, nesulaukęs žiemos spėgu. Kodėl? Kas do klaudėms nuvarė mūs mylimą galėjo būti kapuona? Keno negalėstinga ranka išplėšė mums teip reikalingo asmens gyvybę? Kas užtraukė tamsius gedėjimo debesius ant mūsų tėvynės horizonto? Kas?

Prof. Jauniui, rasi, buvo Apevizdos skirtas toks trumpas amžis. Kita vertus jo mirtis galėjo būti priskubinta daugeliu priežasčių: kūno liga, susikrimitimas, neturui, intrigomis ir kitokios rūšies prispaudimais. Pažūrėkime, ar nabaštikas buvo liuosas nuo panašių bėdų?

Kun. prof. Jaunius prieš intrigomis buvo užtektinai

apdovanotas, kaip maž daug visi mūs gabesnieji veikėjai. Intrigos iš dalies, keli metai atgal, jam įvarė proto ligą ir išsiuntė iš Peterburgo akademijos profesorių eilės į Kazanų už vikarą, sutotojusių lenkų mokinti.

Lietuvos laikraščiuose randame žinias, kad prof. Jaunius prispaustas ligos gyveno Peterburge nuo pereinatos vasaros be vietos ir... didžiausiam beturte....

Tat nestokavo mūsų didvyrių nė intrigišku žabangui, nė ligai, nė burtėms, kaip reikia šios gaidynės mūs darbšiam tėvymeliui.

Liga kiekvienam gali pasitaikinti ir be „prietelių“ tarpininkystės. Už tai nėr ką viens kito kaltinti. Bet intrigos, uoliausių tautos darbininkų neturtas, apleidimas, neretai davedantis juos iki badmirstelės, tai mūsų sauzinės neįsilddomas ir labai juodas taškas.

Garbus tautiečiai numirė vargo prislėgtas, neturėdamas išmintų ūtik ligai apsiginti, bet... net drovu ištarti... duonos kasniui!..

Tas karštas tėvymelis, kuris terp begalės savo luomo ir profesijos užsiėmimų pašvedavo Lietuvai visas trumpo pasilios valandas, numirė lietuviu apleistas, užmirštas, mažne...iš bado... Koks liūdnas prilikimas!..

Teisybė, telegrama iš Lietuvos aiškina kun. Jaunių mirus ūma širdies liga. Bet ar ne mūs apleidimas nabaštikiui širdį persprogo?

Kiekvienas asmuo, pasijutęs tokiose aplinkybėse, kaip a.a. kun. Jaunius gyvenimo paskutinėse savo dienose, ilgai nepaneštų sielvartų naštos. Ką-gi bekalbėti apie jaunų, karštą tėvymelį!..

Nevieną savo žymiausių tautiečių panašių būdu išgarbinome į kitą pasaulį. Mirė Kudirka, mirė Valkaitis, kun. Burba, Višinskas, Baliunas, mirė pagaliau kun. Jaunius nuo mūs pačių apleidimo, juodos nedėkingystės kardio... Broliai, ar už didvyrių mirtį šiandien sauzinė nebado

mums akių išmėtinėjimo spygliams? Ar gėda nepiešia mums raudonai skruostų? Ar vidurinis balsas neskamina ausysna, juog esame beširdžiai, tuščiais saumyliais? Kur mūs darbo pelnas, kur kilnesni žmogaus jausmai, kuriais mūsų senoliai per tiekiai amžių spindėjo? Kur mūs tautiškas susipratimas, už kurį tiek Lietuvos talentų prieš laiką užmerkė akis amžinai? Kur-gi mūs visi medžiagiški ir sielos turtai, kad nebeįstengiamo parūpinti nė duonos trupinėlio tiems, kurie mūsų gerbuviai savo kruviną prakaitą lieja, už mus galvės guldo?

Kur medžiagiški turtai?... jų toli nereikia įšiekoti, jie čia jau, šalia mūs ant kiekvieno gatvėje žingsnio; tik skurdas, kad negalime jų daugiau pasimti. Savo vargo skatikais išpuošėme nevieną smuklę, nevieną žydams, svetimtaučiams rūmą išstatėme. Lygšiol-gi neįkūreme nė vienos draugijės, nė mažiausio fondo Lietuvos talentų sušelpimui. Oi, mės nelaimingi galingo Vitauto ainiai!

Už kun. Jaunio perankstybą mirti ypač kalti Lietuvos inteligentai, o labiausia peterburgiečiai.

Mums, Amerikos lietuviams, gyvenantiems tolimame nuo tėvynės krašte, sunku žinoti, kas dedasi anapus vandenyno, jei tenyškėčiai gyvenotai apie save nesigarsina po mūs laikraščius. Jie jie bet viską žinojo, viską beveik matė savo akimis. Kodėl nepadavė laiku bent krikščionišką, jei čia jau, šalia mūs ant kiekvieno gatvėje žingsnio; tik skurdas, kad negalime jų daugiau pasimti. Savo vargo skatikais išpuošėme nevieną smuklę, nevieną žydams, svetimtaučiams rūmą išstatėme. Lygšiol-gi neįkūreme nė vienos draugijės, nė mažiausio fondo Lietuvos talentų sušelpimui. Oi, mės nelaimingi galingo Vitauto ainiai!

Už kun. Jaunio perankstybą mirti ypač kalti Lietuvos inteligentai, o labiausia peterburgiečiai. Mums, Amerikos lietuviams, gyvenantiems tolimame nuo tėvynės krašte, sunku žinoti, kas dedasi anapus vandenyno, jei tenyškėčiai gyvenotai apie save nesigarsina po mūs laikraščius. Jie jie bet viską žinojo, viską beveik matė savo akimis. Kodėl nepadavė laiku bent krikščionišką, jei čia jau, šalia mūs ant kiekvieno gatvėje žingsnio; tik skurdas, kad negalime jų daugiau pasimti. Savo vargo skatikais išpuošėme nevieną smuklę, nevieną žydams, svetimtaučiams rūmą išstatėme. Lygšiol-gi neįkūreme nė vienos draugijės, nė mažiausio fondo Lietuvos talentų sušelpimui. Oi, mės nelaimingi galingo Vitauto ainiai!

Teisybė, Peterburge lietuviams seniai garsus ramybe, bet kad jų nepaslanka iki tokiam laipsniui dautė, sunku būtų buvę įtikėti.

O besama vienok tarp jų pusėtinai augšto mokslo vyrų ir da kokių popieros tėvymelių, gražbylių, kad oi, oi, oi! Girdint juos kalbančius, ar skaitant jų veikalus tiek lietuvių, bet ir rusų laikraščiuose, imtum ir statytum jiems dar prie gyvos galvos paminklus. Gaila tik kad praktikoje jie visai adverniškai pasirodė ir pertai, užiot būti lietuviu naudingais, kairkuose dėtosė mums skriaudą daro.

Paveizdas už kun. Jaunio apleidimą ligoje Lietuva niekuomet nepasakys jiems ačiū.

Jei patys per savo trumparegystę negalėjo tautiečių neturte sušelpiti, tai bent privalejo būtinai po laikraščius Lietuvoje ir Amerikoje apskelbti nabaštiko apvertiną padėjimą. Kas, kas, bet Amerikos lietuviu vis nebūtų pasigalėję, kad ir šioje bedarbių gaidynėje, pasiūti kelis šimtelius garbus didvyrio pagelbai. Ištekome revoliucijos ginklais, „ciulikų“ bereikaligiams rašpalaiškams, bedievyvystės skelbėjų kelionėms, būtime, ištesėję ir savo kalbos dailintojo gyvybės palaikymui.

Sauks dabar Lietuvos inteligentai visokiais amano balsais. Skelbs per visus laikraščius didelę tėvynės gėlą. Gabūs rašytojai apiaustys keliomis eilomis juodytu nabaštiko nuopelnus. Jautriosios širdys verks kelis mėnesius per laikračių skilts. Jų gedulinga obalsi atkartos nesykį užsienij lietuviški raštai.

Parvės su didele iškilme genijaus išnarą į Kauno kapinyną, bet iš mūsimųjų didvyrio nebeperkels, nors visų Lietuvos inteligentų būdnai imtu jo šermenims belsti.

Berekalinga tat perėlam amamui laikas galisinti. Tverkimės darbo, jo turim įvalias. Ko gero gali išsprūsti iš mūs „mielaširdingų“ rankų dar šiaip teip tebergvynančios aukos; ypač kad jų skaudūs neperdidelis Lietuvoje, Amerikoje ir kitur svetimosios šalys.

Teisybė, daug jau pasidaravome jų sveikatėlai. Vieniems išlyginome kailį, kitiems pagrūtomoje pirėia, brauningais, trėčius jau baigiame kirmisti „patriotiškomis“ intriguėmėmis. Dabokime, kad tie tėvymeliai nuo mūs neįstruktų ir nenuneštų panagios progos, poetiški apdauoti savo perankstybą mirti... Juk tai mūs tautiška užduotis savo didvyriams išanksto duobė kasti. Nėra ko smauti, ir darba, broliai! Velkiaus atsiekime savo paskutinį tikslą ir tada, pasikišę po pažastė Lietuvos vėluka, galisime jam patis ramiai žengti kapuona, nepalikdami po savim jokio pėdsako.

